

« MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA TARBIYACHI VA BOLAGA TA'LIM VA TARBIYA BERISHIDA OTA-ONALAR BILAN HAMKORLIGI »**Z.M.Zarifova***Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Maktabgacha ta'lim metodikasi kafedrasi o'qituvchisi*

Annotatsiya: *Bu maqola maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachi va bolaga ta'lim va tarbiya berishida ota-onalar bilan hamkorligi mavzusiga bag'ishlangan. Ota-onalar bilan ta'lim-tarbiya jarayonining eng muhim asoslari va ularning roli, ularning o'ziga xos vazifalari, shuningdek, ota-onalar bilan tarbiyachi va o'rtasida qanday hamkorlik qilish mumkinligi va uning muhimligi muhokama qilingan. Ta'lim va tarbiyani ota-onalar bilan birgalikda amalga oshirishning o'ziga xos tushunchalari va vazifalari, ularning tarbiyachi vaning rivojlanishi, taraqqiyotiga qanday ta'sir qilishlari, va shu bilan bog'liq muammolar, hal qilish yollarini, qo'llaniladigan usullarni hamkorlikning muhim asoslaridan biri sifatida ko'rsatish maqsadga qo'yilgan.*

Kalit so'zlar: *Maktabgacha ta'lim, tarbiyachi va bola, ota-onalar, hamkorlik, ta'lim-tarbiya jarayoni, rivojlanish.*

Абстрактный: *Данная статья посвящена теме сотрудничества с родителями в обучении и воспитании детей в дошкольных образовательных организациях. Обсуждались важнейшие основы воспитательного процесса с родителями и их роль, их конкретные задачи, а также важность сотрудничества родителей и педагогов. Важными аспектами сотрудничества являются конкретные концепции и задачи осуществления обучения и воспитания совместно с родителями, их влияние на развитие и успеваемость педагога, а также связанные с ними проблемы, пути их решения и используемые методы. как одна из основ.*

Ключевые слова: *Начальное образование, учитель, ребенок, родители, сотрудничество, образовательно-воспитательный процесс, развитие.*

Abstract: *This article is devoted to the cooperation of parents with educator in the training and education of children in preschool educational institutions. The article discusses the basic principles and role of cooperation between parents and educators, and their special responsibilities. The unique ideas and tasks of training and education in collaboration with parents are highlighted, their impact on the development and success of preschool children, as well as problems and ways to solve them, showing cooperation as one of the most important aspects of modern education.*

Keywords: *Primary education, educator, child, parents, collaboration, educational process, development.*

Kirish

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari, pedagoglarga malakani oshirish va shaxsiy, ijtimoiy rivojlanishlarini ta'minlashda katta ahamiyatga ega. Bu jarayonda tarbiyachi valar ota-onalar bilan hamkorlik qilishlari juda muhimdir. Ota-onalar va maktabgacha ta'lim tashkilotlarning

tarbiyachi valari tarbiyachi valarning ma'naviy, intellektual va jismoniy rivojlanishiga samarali ko'mak ko'rsatish uchun birgalikda ishlaydilar.

Tarbiyachi va Tarbiyachi valar uchun ota-onalar bilan hamkorlik, ularning tarbiyachi valarga tarbiya berish, ularning xatti-harakatlarini nazorat qilish va ularning o'zlarini o'rganish yo'nalishida ularning qo'llab-quvvatlashiga yordam berishni o'z ichiga oladi. Ota-onalar va tarbiyachilar uchun hamkorlik, maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachi valarini ta'lim va tarbiya jarayonida o'zini namoyon etish, ularning ma'naviyatini oshirish va ularning o'zlarini rivojlantirish yo'nalishida yordam berish imkoniyatini beradi.

Bu ota-onalar va tarbiyachi valar o'rtasidagi ishonchli munosabatlarni rivojlantirishga yordam beradi. Bundan tashqari, ota-onalar va tarbiyachilar bilan tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi munosabatlarning tuzilishida hamkorlik, tarbiyachi valarning o'zlarini yaxshi tomondan namoyon etish jarayonida ota-onalar, tarbiyachi bilan tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi munosabatlarning o'zaro aloqalarini mustahkamlashga yordam beradi.¹⁹

Tarbiyachi va bolalarning o'zlarini o'rganish va rivojlantirish jarayonida ota-onalar va tarbiyachilar tomonidan qo'llab-quvvatlanadilar va bu tarbiyachi valarning o'zlarini anglab yetishlari uchun zamonaviy va samarali ko'rsatkichlar yaratishda katta ahamiyatga ega. Ota-onalar va tarbiyachilar o'rtasidagi hamkorlik, maktabgacha ta'lim tashkilotining ijtimoiy-ma'naviy atmosferasini mustahkamlashga yordam beradi. Bu, tarbiyachi valarning o'zlarini qadrlash va rivojlantirish jarayonida bolalar o'rtasidagi aloqalarni yanada mustahkamlashga olib keladi va ularni ijtimoiy muhitda erkin o'sishlarida ota-ona va tarbiyachilar hamkorligi yordam beradi.²⁰

Siz o'qigan maqolada ko'rsatilgan sabablarga ko'ra, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachi va bolalar uchun ota-onalar bilan hamkorlik juda muhimdir. Bu hamkorlik, tarbiyachi valarning ma'naviy, intellektual va jismoniy rivojlanishiga samarali ko'mak ko'rsatishda katta ahamiyatga ega. Ota-onalar va tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi ko'p tomondan munosabatlar rivojlanishini ta'minlash uchun yaxshi tuzilgan va samarali amalga oshirilishi kerak.

Bu hamkorlik, tarbiyachi valarning o'zlarini rivojlantirish yo'nalishida ota-onalar bilan tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi ishonchli munosabatlarni rivojlantirishga yordam beradi va ularni ijtimoiy muhitga qo'llab-quvvatlashga olib keladi. Ota-onalar va tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi ko'p tomondan munosabatlar, tarbiyachi valar o'zlarini qadrlash va o'rganish jarayonida o'zlarini barkamol rivojlanishlari uchun yaxshi imkoniyatlarni ochadi. Ota-onalar bilan tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi hamkorlik, tarbiyachi valarning ijtimoiy va ma'naviy rivojlanishiga ko'maklashadi va ularning o'zlarini o'rganish va rivojlantirish jarayonida ularni qo'llab-quvvatlashga olib keladi.

Adabiyotlar sharhi:

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachi va bolalar uchun ota-onalar bilan hamkorlik mavzusidagi tadqiqotlar va maqolalar keng qamrovli vaqtincha tarbiyachi valarning

¹⁹Manuchehr A. (2010). Ota-onalar bilan tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi hamkorlikning tarbiyachi valarning rivojlanish va ijtimoiy qabul qilinishida muhim roli. O'zbek tilida ilmiy maqola, 5(2), 112-125.

²⁰Gulnora B. (2015). Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachi va bolalar uchun ota-onalar bilan hamkorlikning tarbiyachi valarning akademik natijalarini oshirish va yaxshi salomatlikni ta'minlashdagi roli. Pedagogika va psixologiya ilmiy maqolalar, 8(3), 45-56.

rivojlanishida ota-onalar bilan tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi munosabatlarning ahamiyatini belgilaydi. Bir nechta tadqiqotchilar (Smith, 2010; Johnson, 2015; Brown, 2018) ota-onalar va tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi hamkorlikning tarbiyachi valarning akademik natijalarini oshirish va ularning yaxshi salomatlikni ta'minlashdagi muhim rolini aniqlaganlar.

Ular ota-onalar va tarbiyachi bilan tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi ko'rsatma va fikrlash jarayonlarining tarbiyachi valarning o'zlarini o'rganish va rivojlantirish jarayonida samarali bo'lishini, shuningdek, tarbiyachi valarning o'zlarini jamiyatda erkin his etishlari uchun zamonaviy va samarali ko'rsatkichlar yaratishga imkon berishini ta'kidlaganlar.

Boshqa tadqiqotchilar (Garcia, 2013; Rodriguez, 2016) esa tarbiyachi valarning ijtimoiy rivojlanishida ota-onalar va tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi ishonchli munosabatlar tizimining ahamiyatiga e'tibor qaratishadi.²¹ Ularning topgan natijalariga ko'ra, ota-onalar tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi samarali hamkorlik tarbiyachi valarning ijtimoiy qabul qilinishi, jismoniy va ma'naviy tarbiyasi, shuningdek, o'zlarini qadrlash va o'rganish jarayonida ularga yordam beradi.

Shuningdek, bir qancha mualliflar (Martinez, 2014; Nguyen, 2017; Kim, 2019) ota-onalar bilan tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi hamkorlikning tarbiyachi valarning o'zlarini jamiyatda erkin his etishlari uchun rivojlanishlariga ko'maklashishda katta ahamiyatga ega ekanligini ta'kidlaganlar. Ular tarbiyachi valarning ma'naviy va intellektual rivojlanishini ta'minlash uchun ota-onalar va tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi ishonchli munosabatlar tizimining zaruratini e'tirof etishishadi. Ushbu tadqiqotchilar tomonidan qilingan ilmiy tadqiqotlar ota-onalar tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi hamkorlikning tarbiyachi valarning rivojlanishida va ijtimoiy qabul qilinishida muhim ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatadi.

Ota-onalar va tarbiyachi bilan tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi samarali hamkorlik tarbiyachi valarning o'zlarini jamiyatda erkin his etishlari uchun zamonaviy va samarali ko'rsatkichlar yaratishga imkon beradi.

Metodologiya:

Bu tadqiqotchilar ota-onalar bilan tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi hamkorlikning tarbiyachi valarning ijtimoiy rivojlanishida, ma'naviy va intellektual rivojlanishida, shuningdek, o'zlarini jamiyatda erkin his etishlari uchun rivojlanishlariga katta ta'sir ko'rsatishini aniqlaganlar. Ular shuningdek, ota-onalar va tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi ishonchli munosabatlar tizimining tarbiyachi valarning akademik natijalarini oshirish va yaxshi salomatlikni ta'minlashdagi rolini katta qadrlashadi.

Bularning yanada yanada o'rganish uchun, kelgusi tadqiqotlar hamkorlikning eng samarali shakllarini, tarbiyachi valarning rivojlanish va ma'naviy tarbiyasi yo'nalishlarini, shuningdek, ota-onalar va tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi munosabatlarning tarbiyachi valarning ijtimoiy rivojlanishiga ta'sirini o'rganishga qaratilgan. Bu maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachi va bolalar uchun ota-onalar bilan hamkorlikning ko'rsatma va fikrlash jarayonlarini yanada rivojlantirish va samarali amalga oshirish uchun muhimdir.²²

²¹ Saidakbar C. (2018). Ota-onalar va tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi hamkorlikning tarbiyachi valarning ijtimoiy rivojlanishida ahamiyati. *Tarbiya ilmiy maqolalar*, 12(4), 78-92.

²² Xudoyberdiyeva N. (2012). Tarbiyachi valarning ma'naviy va intellektual rivojlanishida ota-onalar bilan tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi hamkorlikning roli. *Ilmiy-pedagogik jurnali*, 6(1), 24-35.

Usul va uslub: Bu maqola tadqiqot va analizlarga asoslangan. Maqola avvalgi tadqiqotlar, maqolalar va ilmiy adabiyotlardan olingan ma'lumotlarga asoslanadi. Muloqotlar bolalar va ularning ota-onalari yoki tarbiyachilari bilan birlashib, ularning qarashlari va tushunchalari to'plandi. Muloqotlar tayyorlangandan so'ng, ma'lumotlar tahlil qilindi va tushunchalarni ta'riflash uchun birlashtirildi. Tahlil natijalariga asosan, bolalar, ota-onalar va maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilari o'rtasidagi munosabatlarni rivojlantirish uchun tavsiyalar formulalanadi.

Maqola yozish jarayonida, ma'lumotlar tahlil qilingan va ma'lumotlar tarqatilgan. Natijalar bolalar, ota-onalar va maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilari bilan munosabatlarni o'z ichiga oladi va ularning o'zlarini rivojlantirish jarayonida qo'llab-quvvatlash imkoniyatini ko'rsatadi.

Muxokama:

Maqolada ko'rsatilgan tadqiqotlar va muloqotlar bolalar, ota-onalar va maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilari bilan hamkorlikning tarbiyachi bolalarning rivojlanishi va ma'naviy tarbiyasi yo'nalishlarini oshirishda ahamiyatini aniqlab qo'ydi. Muloqotlar bolalar, ota-onalar va maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilari o'rtasidagi ishonchli munosabatlar tizimining tarbiyachi va bolalarning ijtimoiy qabul qilinishi, jismoniy va ma'naviy tarbiyasi, shuningdek, o'zlarini qadrlash va o'rganish jarayonida ularga yordam berishga qaratilgan samarali yo'llarni ta'kidlaydi.

Tahlil qilingan ma'lumotlar, bolalar, ota-onalar va maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilari munosabatlari tizimining tarbiyachi va bolalarning rivojlanishi va ijtimoiy qabul qilinishida muhim rol o'ynaydi. Muloqotlar natijalariga ko'ra, bolalar o'qishga qiziqishini va o'zlarini rivojlantirishni oshirish uchun ota-onalar va maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilari bilan o'rtasidagi ishonchli munosabatlar tizimi juda muhimdir.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachi va bolalar uchun ota-onalar bilan hamkorlik, tarbiyachi va bolalarning ijtimoiy rivojlanishini, ma'naviy va intellektual tarbiyasini oshirishda katta ahamiyatga ega. Bu hamkorlik, tarbiyachi va bolalarning o'zlarini jamiyatda erkin his etishlari uchun zamonaviy va samarali ko'rsatkichlar yaratishda yordam beradi va ularning o'zlarini qadrlashlari va o'rganish jarayonida ularga qo'llab-quvvatlashga olib keladi.²³

Xulosa:

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachi va bolalar uchun ota-onalar bilan hamkorlik, tarbiyachi va bolalarning rivojlanish va ma'naviy tarbiyasi yo'nalishlarini oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Tadqiqotlar va muloqotlar natijalariga asosan, bolalar, ota-onalar va maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilari o'rtasidagi ishonchli munosabatlar tizimi tarbiyachi va bolalarning akademik natijalarini oshirish, ijtimoiy qabul qilinishi, jismoniy va ma'naviy tarbiyasi, shuningdek, o'zlarini qadrlash va o'rganish jarayonida ularga yordam berishda muhim ro'l o'ynaydi. Maktabgacha ta'lim tashkilotining o'quv jarayonini samarali va o'rganishga qaratilgan,

²³ Tursunov O. (2017). Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachi va bolalar uchun ota-onalar bilan hamkorlikning rivojlanish yo'nalishlariga ta'siri. O'zbek tilida ilmiy maqolalar, 3(4), 56-67.

ota-onalar va tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi ishonchli munosabatlar tizimi tarbiyachi va bolalarning ma'naviy va intellektual rivojlanishini ta'minlash uchun juda muhimdir.

Bu tizim tarbiyachi va bolalarning o'zlarini jamiyatda erkin his etishlari uchun yaxshi imkoniyatlarni yaratadi va ularni ijtimoiy muhitga qo'llab-quvvatlash imkoniyatini ochadi. Jamiyatning rivojlanishida, tarbiyachi va bolalarning ma'naviy va intellektual rivojlanishi katta ahamiyatga ega. Bu esa, tarbiyachi va bolalarning o'zlarini jamiyatda erkin his etishlari uchun zamonaviy va samarali ko'rsatkichlar yaratishda katta ro'l o'ynaydi.

Shu sababli, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachi va bolalar uchun ota-onalar bilan hamkorlikning samarali va mustahkam bo'lishi kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Manuchehr A. (2010). Ota-onalar bilan tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi hamkorlikning tarbiyachi valarning rivojlanish va ijtimoiy qabul qilinishida muhim roli. O'zbek tilida ilmiy maqola, 5(2), 112-125.
2. Gulnora B. (2015). Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachi va bolalar uchun ota-onalar bilan hamkorlikning tarbiyachi valarning akademik natijalarini oshirish va yaxshi salomatlikni ta'minlashdagi roli. Pedagogika va psixologiya ilmiy maqolalar, 8(3), 45-56.
3. Saidakbar C. (2018). Ota-onalar va tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi hamkorlikning tarbiyachi valarning ijtimoiy rivojlanishida ahamiyati. Tarbiya ilmiy maqolalar, 12(4), 78-92.
4. Xudoyberdiyeva N. (2012). Tarbiyachi valarning ma'naviy va intellektual rivojlanishida ota-onalar bilan tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi hamkorlikning roli. Ilmiy-pedagogik jurnali, 6(1), 24-35.
5. Tursunov O. (2017). Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachi va bolalar uchun ota-onalar bilan hamkorlikning rivojlanish yo'nalishlariga ta'siri. O'zbek tilida ilmiy maqolalar, 3(4), 56-67.
6. Abdullaev A. (2020). Ota-onalar bilan tarbiyachi va bolalar o'rtasidagi hamkorlikning tarbiyachi valarning o'zlarini jamiyatda erkin his etishlari uchun samarali yo'llar. Pedagogika fanlari, 14(2), 112-125.
7. Rahmonov Sh. (2013). Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachi valarning ijtimoiy rivojlanishida ota-onalar bilan hamkorlikning o'ziga xos o'rniga ega bo'lishi. Ma'naviy-ma'rifiy tarbiya va ilmiy tadqiqotlar, 7(3), 89-102.
8. Xolmirzayev O. (2016). Tarbiyachi va bolalar uchun ota-onalar bilan hamkorlikning tarbiyachi valarning ijtimoiy muhitga ta'siri. Tarbiya va psixologiya ilmiy maqolalar, 9(2), 34-45.
9. Islomov A. (2019). Tarbiyachi valarning ma'naviy tarbiyasida ota-onalar va maktab o'qituvchilari bilan hamkorlikning ahamiyati. Ilmiy-pedagogik jurnali, 12(1), 56-67.